

безпеки діяльність усіх промислових підприємств, ідентифікувати екологічно найнебезпечніші, визначити серед них пріоритетні для застосування першочергових заходів щодо зменшення їхнього шкідливого впливу на довкілля, прискорити розроблення і впровадження визнаної в усьому світі системи екологічного управління.

СУЧАСНІ БІОЕКОЛОГІЧНІ НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

***ШКАБАРА Т.А., К.Б.Н.,
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
ІНСТИТУТ КНТЕУ,
ЛОПАТИНСЬКА А.Ю., АСПРАНТ,
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І ПРОГНОЗУВАННЯ НАН УКРАЇНИ***

Проблема забезпечення населення України продуктами харчування в необхідному кількісному та якісному вимірі є нагальною й потребує аналітичних підходів до прогнозованого забезпечення та практичного вирішення. Дієвими механізмами реалізації національної продовольчої безпеки повинні бути економічні, соціальні, екологічні та інші напрями, їх обґрунтоване поєднання й відповідне коректування в залежності від особливостей конкретного ринкового періоду.

Необхідність розробки стратегії національної продовольчої безпеки розглядається вітчизняними науковцями в різних ракурсах: проведення політики продовольчої незалежності країни [1]; внутрішнього виробництва й створення належних запасів продовольства [2]; теоретико-методологічних засад регіональної політики, зокрема планування розвитку регіонів [3], інноваційного розвитку агропродовольчої сфери [4] тощо.

Особливе місце в формуванні продовольчої безпеки на рівні країни належить біологічним та екологічним складовим. Сьогодні важливо певною мірою модифікувати “класичне” вирішення проблеми харчування населення з позицій кількісних пріоритетів в аспект гарантування споживачам якісних та безпечних продовольчих товарів, що є основою раціонального та здорового харчування людини (рис. 1). Це послугувало метою наукового дослідження й визначило авторський підхід до підвищення дієвості долаття продовольчих загроз в Україні.

Гарантування продовольчої безпеки є однією із важливих

функцій держави, певним індикатором соціальної турботи та економічної доцільності агропромислового виробництва. Кількісні виміри продовольчої безпеки можна відобразити в формі належного забезпечення населення продуктами харчування у відповідності до встановлених медико-біологічних норм, що дозволяє гарантувати енергетичну та пластичну цінність харчового раціону. Говориться про систему раціонального харчування, яка передбачає фізіологічну компенсацію пластичних та енергетичних витрат організму людини належно побудованим добовим харчовим раціоном. Певні речовини їжі є незамінними з біологічної точки зору, оскільки не можуть синтезуватися або метаболічно перетворюватись з інших речовин в організмі. Серед таких есенціальних речовин – незамінні амінокислоти білків, вітаміни, поліненасичені жирні кислоти та деякі інші. Відповідно, слід акцентувати увагу на удосконаленні харчового раціону за рахунок зазначених речовин, підвищенні забезпеченості та доступності для населення України молочної, м'ясної, рибної продукції, свіжих фруктів та овочів та деяких інших біологічно цінних продуктів.

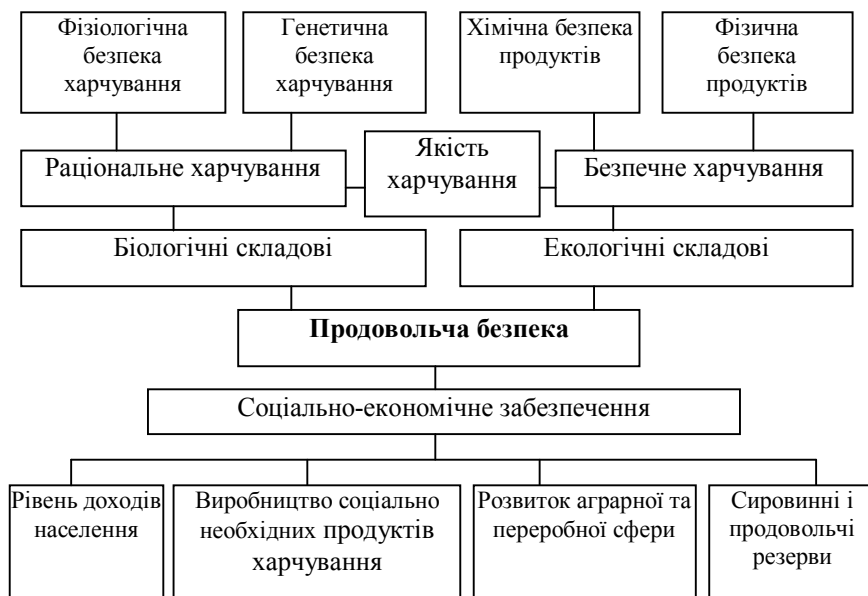

Рис. 1. Біоекологічні напрями в системі продовольчої безпеки

Якісне виявлення продовольчого забезпечення населення відображає повноцінність харчового раціону з позицій його збалансованості, адекватності, безпечності тощо. У відповідності до теорії збалансованого харчування для нормальної життєдіяльності організму людини і хорошого засвоєння їжі організм людини повинен одержувати поживні речовини в певних оптимальних співвідношеннях. Крім того, раціональне харчування різних груп населення передбачає врахування віку і статі людей, характеру праці, кліматичних умов, функціонального стану організму та ін. Для прикладу, фізіологічно нормальне співвідношення білків, жирів, вуглеводів харчового раціону повинно бути 1:1:4 для молодих чоловіків та жінок, зайнятих розумовою працею, і 1:1,3:5 для тих самих людей, зайнятих важкою фізичною працею.

Важливою складовою харчування людини є дотримання принципу адекватності харчування як елементу фізіологічної безпеки харчування. Адекватність харчування передбачає обов'язковий вміст у раціоні людини харчових волокон – клітковини, пектину, лігніну. Значення харчових волокон виявляється через стимулювання функцій кишково-шлункового тракту, пригнічення розвитку гнильних бактерій, затримку всмоктування холестерину, збалансування вуглеводного та мінерального обміну, як наслідок – зниження ризику значної кількості захворювань.

Необхідним напрямом державної політики слід вважати здорове харчування населення, що має різні вияви, зокрема екологічні. В зв'язку зі складною екологічною ситуацією в Україні, суттєвим впливом хімічних, фізичних забруднювачів на здоров'я людини стало питання про покращання екологічного стану через гармонізацію відносин в системі “людина – довкілля”, заохочення вітчизняних підприємств, які працюють в технологічному режимі екологічної чистоти, впровадження сучасних агротехнічних заходів в рослинництві та вирощування біологічно- та екологічно чистої продукції. З іншого боку, є необхідність виробництва особливих продуктів харчування, які володіють здатністю виводити з організму небезпечні контаменти – нітрати, важкі метали, радіонукліди, пестициди тощо. Мова йде про розробку технологій якісно нових продуктів загального та спеціального призначення, які будуть володіти лікувально-профілактичними та лікувальними властивостями. Такі продукти повинні сприяти збереженню й зміцненню здоров'я, попереджати захворювання, пов'язані із неправильним харчуванням і забрудненістю навколишнього середовища.

Виходячи з розглянутого, можна стверджувати про необхідність розширення наукових підходів щодо продовольчого забезпечення населення, нового бачення якості харчування та харчових пріоритетів, підвищення дієвості загальнодержавних заходів економічного та соціального спрямування й відповідне гарантування продовольчої безпеки.

Література.

1. Пасхавер Б. Сучасний стан продовольчої безпеки / Б. Пасхавер // Економіка України. – №4. – 2006. – С.43-50.
2. Суперсон В.І. Продовольча безпека України та деякі аспекти її формування в сучасних умовах / В.І.Суперсон // Економіка АПК. – №12. – 2008. – С.13-18.
3. Ісаченко Д.А. Практика стратегічного планування розвитку регіонів / Д.А. Ісаченко // Регіональна економіка. – №4. – 2009. – С.24-32.
4. Іртищева І.О. Регіональний інноваційний розвиток агропродовольчої сфери: сучасний стан та завдання управління / І.О. Іртищева // Регіональна економіка. – №4. – 2009. – С.71-79.

ДЕТІНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ – ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

**АНГЕЛКО І.В.,* АСПИРАНТ,
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

Як показує досвід багатьох країн, тіньова економіка існує в усьому світі. Проте в різних країнах вона проявляється у різних масштабах та формах, а отже справляє й різний вплив на всі соціально-економічні та політичні процеси, які відбуваються в тій чи в іншій державі.

В Україні, на превеликий жаль, склалася ситуація, коли масштаби розвитку такого економічного явища, як тіньова економіка, а також обсяги продукції та фінансових ресурсів, що обертаються у цьому секторі, досягли розмірів (за різними оцінками, рівень тінізації української економіки сягає 40-60% офіційного ВВП), за яких їх недооцінка, неврахування призводять до великих помилок у визначенні

* Науковий керівник – Кульчицький Б.В., д.е.н., професор